

Otázka: Správa policie

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): Lucinka0305

Správa PČR patří do vnitřní správy a je v kompetenci ministerstva vnitra ČR.

Právní normy:

- zákon o Policii ČR; zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů; trestní zákoník; trestní řád; přestupkový zákon; předpisy EU a mezinárodní smlouvy.
- Policie ČR je ozbrojeným bezpečnostním sborem, který plní úkoly týkající se vnitřního pořádku a bezpečnosti. PČR plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a další úkoly v rozsahu a způsobem stanoveným právními normami. Při plnění svých úkolů postupuje PČR podle parlamentem schválených, ratifikovaných (platných) a mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána. Působnost PČR je na území ČR. Při plnění svých úkolů spolupracuje také s mezinárodními organizacemi a bezpečnostními sbory ostatních zemí, zejména EU (EUROPOL, INTERPOL).

PČR je ozbrojený bezpečnostní sbor

- který chrání bezpečnost osob a majetku. Spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku. Vede boj proti terorismu. Vyšetřuje, odhaluje trestné činy a realizuje opatření. Odhaluje a projednává přestupky. Dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Spolupracuje se zahraničními bezpečnostními sbory. Zpracovává informace o osobních údajích. Zajišťuje ochranu ústavních činitelů ČR (zastupitelské úřady, parlament, ministerstva, prezident, ústavní soud). Spolupracuje a koordinuje svou činnost s útvary obecní policie. Vyhlašuje celostátní pátrání. Zadržuje svěřence s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, kteří jsou na útěku a spolupůsobí při jejich vyhledávání. Zajišťuje

pohotovostní ochranu jaderných zařízení a jaderného materiálu. Plní úkoly uložené obecní policií, městskou radou, pokud tato není schopna zajistit jisté věci vlastními silami.

Organizace PČR

- policie je podřízena ministerstvu vnitra.
- Policii tvoří: Policejní prezidium ČR (sídlo v Praze). V čele stojí policejní prezident. Policejní prezident je jmenován a odvoláván ministrem vnitra se souhlasem vlády.

Policejní prezident

- řídí činnost policejního prezidia. Je představeným všech policistů. Jmenuje a odvolává ředitele jednotlivých služeb. Jmenuje a odvolává velitele územních správ. Řídí plnění úkolů v orgánech a organizacích PČR.

Útvary s působností na celém území ČR

- Letecká služba. Kriminalistický ústav Praha, národní protidrogová centrála, služba cizinecké policie, úřad pro vyšetřování zločinu komunismu, útvar pro odhalování korupce, finanční kriminality, odhalování organizovaného zločinu, útvar pro ochranu prezidenta ČR, útvar pro ochranu ústavních činitelů, útvar rychlého nasazení.
- Útvary s územně vymezenou působností - Krajská ředitelství (14), Okresní ředitelství, Místní služebny PČR.

Druhy PČR

- a) pořádková policie
- b) služba kriminální policie
- c) služba dopravní policie
- d) služba správních činností
- e) ochranná služba

- f) služba pro odhalování korupce a závažné trestné hospodářské činnosti
- g) služba cizinecké policie
- h) služba rychlého nasazení
- ch) služba železniční policie
- i) letecká služba

V čele je ředitel jmenovaný prezidentem PČR. Bližší úpravu organizace policie, její spolupráci a zabezpečení stanoví na návrh prezidenta PČR ministr vnitra.

• **Pořádková policie**

Služba pořádkové policie je jednou ze základních služeb PČR. U této služby je zařazeno přes 16.000 příslušníků policie. Jde o službu, která je prakticky pilířem policie a policisté, zařazení k této službě jsou v přímém kontaktu s občany, orgány obce a FO i PO. Tato služba je všeobecná, neboli univerzální, na rozdíl od jiných služeb není u této služby užší specializace. Tento fakt klade na samotné příslušníky vysoké nároky v oblasti znalostí zákonů, vyhlášek, služebních předpisů, ale i na jejich fyzickou a psychickou připravenost. Vzhledem k již zmiňované univerzálnosti příslušníků pořádkové policie, je tato služba jakousi základnou pro výběr policistů do jiných specializovaných a odborných služeb policie, např. služba kriminální policie a vyšetřování, dopravní služba.

Rozsah činnosti služby pořádkové policie

- ochrana bezpečnosti osob a majetku; spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku; boj proti kriminalitě; přijímání, evidování a prošetřování oznámení osob; plnění úkolů v trestním a přestupkovém řízení; dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu; některé správní činnosti.

Obvodní oddělení policie vykonávají svou činnost především následujícími formami:

- dozorčí službou; obchůzkovou službou; hlídkovou službou; preventivní činností, spoluprací, součinností s dalšími orgány a organizacemi.

K plnění některých zvláštních úkolů jsou zřizovány jiné útvary služby pořádkové

policie:

- Poříční oddělení; Oddělení hlídkové služby; Pohotovostní pořádkový odbor; Oddělení jízdní policie; Oddělení METRO; Věžeňsko-eskontrní oddělení; zásahová jednotka; Stálá pořádková jednotka.

Služba cizinecké policie

- Cizinecká policie je útvar Policie ČR s celorepublikovou působností a zvláštní specializací. Mezi hlavní úkoly Cizinecké policie patří odhalování nelegální migrace občanů jiných států a povolování vstupu a pobytu cizinců na území ČR → kontroluje vstup a pobyt cizinců a udělování statutu uprchlíků, vede evidenci cizinců. Cizinecká policie má také za úkol potírat trestnou činnost páchanou v souvislosti s překračováním státních hranic, provádí hraniční kontroly.

Policista ČR

Vznik služebního poměru

- služební poměr policisty je upraven Zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (může být ale upraven i zákoníkem práce pokud se jedná o programátory, údržbu, techniky nebo specialisty).
- Uchazeč podává písemnou žádost a musí splňovat tyto podmínky: mít občanství ČR; věk nad 18 let; minimálně střední vzdělání s maturitou; fyzickou, zdravotní a osobnostní způsobilost; nebyť členem politické strany/hnutí; nevykonávat živnostenskou činnost a nebyť členem řídicích nebo kontrolních orgánů některé firmy; být bezúhonný (doloženo trestním rejstříkem), spolehlivý (v posledních 3 letech nemá záznam za přestupek).
- Služební poměr vznikne dnem uvedeným v rozhodnutí. Je uzavírán na dobu určitou v trvání 3 let, pak musí vykonat úspěšně služební zkoušku, být kladně hodnocen a získá smlouvu na dobu neurčito.
- Od služební hodnosti INSPEKTOR jsou služební místa obsazována na základě výběrového řízení (kritériem je služební hodnocení, délka služebního poměru, kvalifikace a dovednosti). U policistů s vysokoškolským vzděláním umožňuje zákon tzv. akcelerovaný postup.
- Hodnocení probíhá formou posouzení předpokladů k výkonu práce a záznamů

významných událostí. Provádí se nejméně 1x v průběhu kalendářního roku a příslušník je hodnocen svým nadřízeným.

Vzdělávání a služební příprava policistů

Zahrnuje vzdělávání po celou dobu trvání služebního poměru:

- školní příprava - základní, další a vyšší odborná příprava (příprava od nově přijatých až po studium na vysokých školách)
- služební příprava - upevňuje znalosti a dovednosti potřebné k výkonu služby (střelba, nové kriminalistické techniky, nové formy trestní činnosti).

Skončení služebního poměru

- uplynutím určité doby, dovršením věku 65 let, rozhodnutím soudu (spáchání úmyslného nebo nedbalostního TČ), úmrtím, prohlášením za mrtvého, pozbytím státního občanství, ztrátou zdravotní způsobilosti na základě závěru komise, uvolněním na vlastní žádost, zbavením, či omezením způsobilosti k právním úkonům.

Povinnosti policisty ČR

- Je povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby došlo k zásahu do práv nebo vznikla bezdůvodná újma. Je povinen dodržovat služební kázeň a povinnosti plnit svědomitě a řádně (úkoly, pokyny a rozkazy nadřízených). Domnívá-li se, že rozkaz je v rozporu s obecně právními předpisy, je povinen na to upozornit nadřízeného. Je povinen odepřít splnění rozkazu, jestliže by jeho splněním spáchal trestný čin. Není povinen provést služební zákrok, pokud je pod vlivem léků nebo jiných látek, které snižují jeho schopnosti. Je povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k policii → prokazuje služebním stejnokrojem s identifikačním číslem, služebním průkazem a odznakem. Při provádění zákroku je povinen použít odpovídající výzvy a před tím, pokud to povaha zákroku dovoluje použít „ jménem zákona“.

Oprávnění policisty

- Má právo vyžadovat vysvětlení k objasnění skutečností. Má právo požadovat prokázání totožnosti. Je oprávněn zajistit osobu, která svým jednáním ohrožuje život nebo zdraví svůj, či ostatních, nebo poškozují majetek, uráží, byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku nebo TČ. Má oprávnění k omezení pohybu agresivních osob. Má právo použít zbraň (střelná, bodná, sečná, speciální). Má oprávnění odebrat zbraň. Má oprávnění k prohlídce dopravních prostředků. Má oprávnění zakázat vstup na určitá místa. Má oprávnění k držení nebezpečných látek (výbušniny, omamné látky, psychotropní látky, jedy) pro účely výuky, výcviku, zkoušek. Má oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven. Má oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor. Má oprávnění při dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a při jeho řízení. Je oprávněn vyzvat osobu, aby dostavila na určené místo za účelem sepsání protokolu, objasnění, vysvětlení. Má právo zadržet osobu, která nechce nebo nemůže prokázat svou totožnost. Má právo zadržet na 24 hodin osobu, která je podezřelá ze spáchání TČ nebo narušuje veřejný pořádek (cizince na 48 hod). Má právo agresivní osobu omezit v pohybu připoutáním ke vhodnému předmětu. Je oprávněn použít donucovací prostředky: hmaty a chvaty sebeobrany, pouta, slzotvorní prostředky, služebního psa, vodní děla, technické prostředky, radary, zbraň (varovný výstřel).

Výzbroj PČR

- pistole ráže 7,65 mm nebo pistole ráže 9 mm; zásobník až pro 10 ks nábojů, kast (nádobka se slzným plynem na ochromení útočnicka), obušek nebo tonfa, kovová pouta, vysílačka.

Výstroj PČR

- a) uniforma – společné znaky: modrá barva (kromě reflexních vest), rukávová nášivka, identifikační číslo, nápisy policie, hodnostní označení.
- b) průkaz (identifikační číslo, fotka – ne jméno) a odznak (státní znak).
- c) vnější označení – symbol policie (hvězda v kruhu), rukávový znak (státní znak), identifikační číslo, nápisy policie, rukávová páska policie.
 - Policisté mohou být v terénu i 24 hodin denně, někdy i v noci, z toho důvodu „pěšáci“ ve službě využívají: kombinézy černé barvy – hodnostní označení,

identifikační číslo, nášivka, nášivka pojízdné motorové jednotky; baret (státní znak); taktická vesta; neprůstřelná vesta; teleskopický obušek; taser; profi zdravotní batoh; zbraň.

- d) dopravní prostředky – různé typy aut, motorky, dodávky, člun, vrtulník – označeny nápisem Policie ČR.

Hodnosti (na rameni)

- Praporčíci: rotný, strážmistr, nadstrážmistr, podpraporčík, praporčík, nadpraporčík.
- Důstojníci: podporučík, poručík, nadporučík, kapitán, major, podplukovník, plukovník.
- Generálové: brigádní generál, generálmajor, generálporučík.

Policejní cely

- policista je oprávněn umístit zajištěnou osobu do cely zřízené pro tento účel. Před umístěním odebere policista této osobě věci, kterými by mohla ohrozit zdraví nebo život vlastní, či jiné osoby. Sepíše seznam odebraných věcí, který podepíše společně s umístěnou osobou. Při propuštění je proti podpisu vrátí. Do cely se umísťují odděleně osoby různého pohlaví, mladší 18 let a dospělí, zadržené a zatčené, které se chovají agresivně. Osobu, která je pod vlivem alkoholu nebo omamných látek, lze umístit až po lékařské prohlídce. Zranění a závažnější choroby se musí hlásit. Cely musí být hygienicky nezávadná a odpovídat účelu. Nesmí zde být předměty, které by mohly být zneužity. Nemá-li osoba dostatečný oděv nebo je-li hygienicky závadný, zapůjčí oděv policie (policejné útvary). Strava se poskytuje zpravidla každých 6 hodin.

Obecní policie (Městská policie)

- zabezpečuje záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Zřizovatelem je zastupitelstvo obce a financována z rozpočtu obce. Strážníci jsou zaměstnanci obce, řízení starostou, primátorem nebo pověřeným členem zastupitelstva. Obecní policie není orgánem činným v trestním řízení, spolupracuje s PČR. Řeší porušování právních norem ve správním řízení a činí opatření k nápravě.

Obecní strážník

- strážníkem se může stát občan ČR starší 21 let, který je tělesně a duševně způsobilý k výkonu povinností a oprávnění podle zákona. Pracovní poměr je uzavírán na základě splnění podmínek a získání osvědčení nejdéle na dobu 3 let.
- Strážník nesmí: být v minulosti odsouzen za úmyslný nebo nedbalostní TČ; nesmí mu být v posledních 5 letech uložena sankce za přestupek, který by byl v rozporu s posláním strážníka.

Povinnosti strážníka jsou:

- řešit a odhalovat delikty občanů; řešit poškozování travnatých ploch; znečišťování veřejných prostranství; dohlížet na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku; dohlížet na ochranu bezpečnosti osob a majetku; rozhodovat o odtažení vozidla; při výkonu prokázat příslušnost k obecní policii; dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní; při provádění služebního zákroku použít odpovídající výzvy.

Oprávnění strážníka jsou:

- rozhoduje o zastavování, parkování, odtažení, odstranění vozidla. Má právo vstupovat do živnostenských objektů a provozoven v pracovní době. Kontrolovat způsob prodeje cigaret a alkoholu mladistvým. Požadovat prokázání totožnosti. Kontrolovat docházku žáků do školy. Používat donucovací prostředky k ochraně bezpečnosti osob nebo majetku, k zabránění výtržnosti, rvačky nebo jiného jednání. Je oprávněn požadovat údaje a vyžadovat vysvětlení. Může používat donucovací prostředky: hmaty, chvaty, zbraň, pouta, služebního psa, slzotvorné prostředky.

Mezinárodní spolupráce PČR

- PČR má útvary, které jsou zapojeny do mezinárodní spolupráce s Interpolem a

Europolem.

- **Interpol** – mezinárodní světová spolupráce státních policejních útvarů – výměna informací v rámci boje proti mezinárodnímu zločinu, při vyhledávání a vyšetřování osob.
- **Europol** – mezinárodní spolupráce v boji proti zločinu a teroru v rámci EU. Centrála v Haagu v Nizozemsku.
- **Policejní mise** – na území cizích států poskytuje PČR technickou a odbornou pomoc při vyšetřování trestných činů, výcviku a podobně.
- **Evropský Úřad proti mezinárodní kriminalitě** – zajišťuje boj proti mezinárodní kriminalitě, hlavně ekonomické a hospodářské. Je zaměřený proti podvodům a korupčnímu jednání. Je oddělením Evropské komise – brání zájmy evropských daňových poplatníků. Zasahuje proti neobvyklým postupům a nezákonným jednáním v souvislosti s trestním řízením. Odpovídá za boj proti falzifikátům, pirátství a padělání EURA.

Služební slib

- Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat, tak abych svým chováním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a nebudu váhat při ochraně zájmu ČR nasadit i vlastní život.

Etický kodex Policie ČR

- příslušníci PČR, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.
- **Cílem PČR je:** chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti; prosazovat zákony; chránit práva a svobody osob; preventivně působit proti trestní a jiné protiprávní činnosti a popírat ji.
- **Základním hodnotami PČR je:** profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost, bezúhonnost.
- **Závazkem PČR vůči společnosti je:** prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi. Chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost. Uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez

rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony. Při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení. Používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem, nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem, nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena PČR na osobní svobodě. Zachovat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti. Zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků PČR, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby. Zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být středem zájmu.

- **Závazkem vůči příslušníkům PČR je:** usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci. Dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání, jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny. Netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků PČR a trestnou činnost neprodleně oznámit, stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem PČR.
- **Osobním a profesionálním přístupem příslušníků PČR je:** nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon. Chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali PČR svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.
- Každý příslušník PČR, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem PČR, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.